

Силабус курсу Органічне виробництво нішевих культур

Ступінь вищої освіти – Магістр
Освітньо-професійна програма «Агрономія»
Спеціальність – 201 Агрономія

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

Кандидат с.-г. наук, доцент Гойсюк Світлана Олександрівна

Контактна інформація

Опис дисципліни

Дисципліна «Органічне виробництво нішевих культур» є обов'язковою у професійній підготовці здобувачів вищої світи спеціальності 201 «Агрономія». Під час вивчення навчальної дисципліни студент отримає знання та вміння щодо загальних принципів та теоретичних основ органічного виробництва нішевих культур; ознайомитися із особливостями ґрунтозахисного обробітку ґрунту; засвоїть системи удобрення та добрив дозволених в органічному землеробстві; навчитися проектувати біологізовані сівозміни та використовувати проміжні посіви; засвоїть використання біологічних препаратів у системі захисту культур від шкідливих організмів; ознайомитися із технологіями вирощування нішевих культур і одержання високоякісної продукції в різних ґрунтово-кліматичних умовах у господарствах різних організаційно-правових форм власності; засвоїть стандарти виробництва, переробки, маркування та збуту органічної продукції; навчитися застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 0	1. Особливості органічної системи землеробства	Знати принципи органічного сільського господарства. Загальні вимоги до галузі органічного рослинництва. Розробка і адаптація	Поточне опитування

		нових технологій із урахуванням довготривалості їх соціального і екологічного ефекту	
2/0	2. Органічні технології	Освоїти основні напрямки альтернативного землеробства у світі. Мати уявлення про органічну та екологічну систему. Органобіологічне землеробство. Знати теоретичні основи біодинамічної системи	Поточне опитування
4/0	3. Органічні екосистеми	Розуміти менеджмент екосистем. Мати уявлення про охорону ґрунтів і водних ресурсів. Генетично модифіковані організми у сільському господарстві	Поточне опитування
2/0	4. Використання біотехнологій в органічному агропромисловістві	Ознайомитися із біотехнологіями у сільськогосподарському виробництві. Розуміти клітинну та генну інженерію. Освоїти способи утилізації відходів рослинництва за допомогою методів біотехнології	Поточне опитування
4/0	5. Моніторинг навколишнього середовища та його використання під час розробки органічних систем	Знати методологію моніторингу агроекосистем. Наукові і організаційні засади функціонування ґрунтового моніторингу. Критерії оцінювання і види ґрунтового екологічного моніторингу	Поточне опитування
2/0	6. Правові аспекти розвитку органічного сільського господарства в Україні та ЄС.	Освоїти правове забезпечення органічного сільського господарства в Україні. Організаційні аспекти ведення органічного сільського господарства у країнах ЄС. Правове регулювання органічного сільського господарства в країнах ЄС	Поточне опитування
2/8	7. Технологічні особливості ведення органічного господарювання	Знати особливості органічного рослинництва. Добрива і засоби поліпшення ґрунту. Застосування макро- та мікродобрив. Застосування азотфіксуючих та фосформобілізуючих бактерій. Засоби захисту рослин. Засоби боротьби із шкідниками і	Поточне опитування

		збудниками хвороб. Біопестициди, біодобрива і натуральні стимулятори росту	
2/2	8. Особливості технологій вирощування зернових культур в органічному землеробстві	. Освоїти правила виробництва органічної продукції рослинництва у технологіях вирощування зернових культур. Використання бобових і не бобових попередників. Технології застосування сидерації за вирощування нішевих зернових культур. Особливості технології вирощування ранніх ярих зернових культур в органічному землеробстві. Особливості вирощування круп'яних культур в органічному землеробстві	Поточне опитування
4/2	9. Технологія вирощування зернобобових та олійних культур в органічному землеробстві	Знати особливості вирощування гороху. Особливості вирощування кормових бобів. Освоїти технологію вирощування льону олійного в органічному землеробстві. Вирощування гірчиці білої	Поточне опитування
2/0	10. Технологія вирощування картоплі за органічного виробництва	Мати уявлення про сучасний ринок картоплі в Україні і світі. Знати біологічну та екологічну характеристику картоплі. Місце в сівозміні. Кращі попередники, підбір сортів, підготовку і садіння бульб. Захист від хвороб та шкідників. Збирання та зберігання врожа	Поточне опитування
2/2	11. Вирощування лікарської рослинної сировини із застосуванням органічного виробництва	Ознайомитися із ринком лікарської рослинної сировини. Мати уявлення про агротехнологічні вимоги до вирощування лікарської рослинної сировини. Знати технологію вирощування лікарських рослин. Комплекс заходів захисту від шкочочинних організмів. Проектування екологічно-безпечних прийомів і технологій вирощування лікарських культур з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності	Поточне опитування

2/0	12. Стандарти виробництва, переробки, маркування та збутоорганічної продукції	Мати уявлення про ринок органічного агровиробництва. Розуміти сферу застосування стандартів. Маркування органічної продукції. Знати систему контролю та сертифікації. Стандарти органічного виробництв	Поточне опитування
2/0	13.Технологія вирощування плодів за органічного виробництва	Знати сучасний ринок плодів в Україні і світі, біологічну та екологічну характеристика плодівих культур. Особливості удобрення плодівих культур при органічному виробництві Захист від хвороб та шкідників. Збирання та зберігання врожаю.	Поточне опитування
2/0	14. Технологія виробництва ягід за органічного виробництва	Розуміти біологічну та екологічну характеристику ягідних культур. Особливості удобрення ягідних культур при органічному виробництві Захист від хвороб та шкідників. Збирання та зберігання врожаю.	Поточне опитування
2/0	15.Стандарти виробництва, переробки та збуто органічної продукції	Знати сфера застосування стандартів. Маркування органічної продукції. Система контролю та сертифікації. Стандарти органічного виробництва	Поточне опитування

Літературні джерела

1. Бреус Д.С. Світовий досвід ведення органічного землеробства та перспективи його розвитку в Україні. Таврійський науковий вісник. 2020. № 116, Частина 1. С. 198–206.
2. Прокопенко К., Удова Л. Сучасний стан та перспективи розвитку органічного виробництва в Україні: із думкою про майбутнє. Економіка і прогнозування. 2022. № 1. С 160–176.
3. Гаража О.П. Перспективи розвитку органічного землеробства України. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». 2021. №27. С. 6–11.
4. Франчук М.О., Хасцький Г.С., Шевчук В.Д. Перспективи розвитку органічного землеробства на території Вінницької області в умовах зміни клімату. Збалансоване природокористування. 2021. № 1. С. 127–136.
5. Наукові основи виробництва органічної продукції в Україні: монографія / за ред. д-ра с.-г. наук, проф., акад. НААН Я.М. Гадзала, д-ра с.-г. наук, проф., чл.-кор. НААН В.Ф. Камінського. К.: Аграрна наука, 2016. 592 с.
6. Камінська А.І. Світовий досвід розвитку органічного виробництва. Агросвіт. 2020. № 17–18.

С. 23–27.

7. Мостов'як І.І. Біологічний метод як складова інтегрованого захисту рослин у сучасних умовах. *Agrology*. 2020. Vol. 3, Issue 1. P. 46–51.

8. Артеменко Л.Б. Європейський досвід державної підтримки органічного виробництва у контексті забезпечення продовольчої безпеки України. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 46–52. 9. Шувар І. А. Виробництво і використання органічних добрив: монографія / І.А. Шувар, О.М. Бунчак, В.М. Сендецький, О.Б. Тимофійчук, В.С. Гнидюк, Л.В. Центило, О.М. Бахмат., Н.М. Колісник, Б.В. Тимофійчук, О.В. Лозова; За заг. ред. І. А. Шуvara. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 596с.

10. Писаренко В.М., Коваленко Н.П., Поспєлова, Г.Д., Піщаленко М.А., Нечипоренко Н.І., Шерстюк О.Л. Сучасна стратегія інтегрованого захисту рослин. *Scientific Progress & Innovations*. 2020. № 4. С. 104–111. DOI: <https://doi.org/10.31210/visnyk2020.04.12>.

11. Волкогон В.В., Москаленко А.М., Дімова С.Б. та ін. Мікробні препарати в технологіях вирощування сільськогосподарських культур як чинник регулювання активності процесу денітрифікації. *Сільськогосподарська мікробіологія*. 2019. Вип. 29. С. 3–11.

12. Сидерація в технологіях сучасного землеробства: науково-виробниче видання (монографія) / [Шувар І.А., Роїк М.В., Іванишин В.В., Сендецький В.М., Центило Л.В. та ін.]; за заг. ред. І.А. Шуvara, М.В. Роїка. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2016. 182с.

13. Продуктивність ячменю ярого і картоплі в агроценозах західного Лісостепу України : монографія / І. А. Шувар, Г. М. Корпіта, А. В. Юник. Львів : Сполом, 2019. 148 с.

14. Іванишин В.В. Біологізація землеробства в Україні: реалії та перспективи /наукововиробниче видання; за заг. ред. В. В. Іванишина та І. А. Шуvara / В. В. Іванишин, М. В. Роїк, І. А. Шувар, Л. В. Центило, В. М. Сендецький, О. М. Бунчак, Н. М. Колісник та ін. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 284с.

15. Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/425-18>. 23. Шкуратов О.І., Дребот О.І., Чудовська В.А. та ін. Концепція розвитку органічного землеробства в Україні до 2020 року. К.: ТОВ «Екоінвестком», 2014. 16 с.

16 Шувар А.М. Ефективність дії біопрепаратів проти шкочинних організмів на посівах льону олійного. Олійні культури : інновації та перспективи : Зб. тез Міжнарод. наук.-інтернет конф. Запоріжжя, 14 травня 2019. Запоріжжя : Інститут олійних культур НААН, 2019. С. 86-87. 28. Подолінський О. С. Біодинаміка – землеробство майбутнього. К.: Софія-А, 2006. 64 с. 29.

17.Петриченко В.Ф. Камінський В.Ф. Наукове забезпечення органічного виробництва. Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і реалізація якісної органічної продукції: Матеріали міжнар. наук.- практ. конф. 26 червня 2013 р. Київ–Іллінці, 2013. С. 3–24. 30

18. Гаврилов С. О. Фітоценотична стійкість змішаних посівів як елемента органічного землеробства / С.О. Гаврилов, Л.Ю. Блажевич, Н.І. Мартинюк // Органічне виробництво і продовольча безпека. Житомир: Полісся, 2013. С.

19. Гриник І.В. Наукові системи організації вирощування продукції органічного садівництва / І.В. Гриник, П.В. Кондратенко // Вісн. аграр. науки. 2014. № 10. С.17-21.

20. Органік в Україні / Федерація органічного руху України. URL.: <http://organic.com.ua/>. 6.

Google Академія (ресурс для пошуку наукових статей). URL: <https://scholar.google.com>. Оцінювання
Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином

Інформаційні ресурси

1. Український біологічний сайт. URL: <http://www.biology.org.ua/>
2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Органік в Україні / Федерація органічного руху України. URL: <http://organic.com.ua/>.
6. Google Академія (ресурс для пошуку наукових статей). URL: <https://scholar.google.com>.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Органічне виробництво нішевих культур» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
20%	20%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінювання здійснюється шляхом усного опитування, не рідше як один раз на два заняття. Оцінка визначається, як середнє арифметичне з отриманих оцінок за перший змістовий модуль.	Виконання модульного завдання, яке складається з однієї задачі та десяти тестових завдань за змістом навчального модуля.	Оцінка за виконання завдання (презентація)	Оцінка за написання рефератів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Робоча програма навчальної дисципліни	1-15
2	Конспект лекцій (електронний варіант)	1-15
3	Методичні вказівки для виконання практичних робіт	1-15
4	Методичні вказівки для виконання самостійної роботи	1-15
5	Комп'ютерна спеціалізована аудиторія та спеціалізована лабораторія. Стандартне програмне забезпечення.	1-15